

NOVINE

Cejna novine je:

Na cejlo leto 12.— K
Na po leta 6.— K
Edno štev. 30 fillerov.

Političen, družbeni i pismeni
list za stároslovence.

Prihája vsáko nedelo.

Vreditelstvo s izdajitelstvo:
Včenjá komissárije tiskárna
propaganda.

Zdášnji naš stáliš.

Po pravici lahko právimo, ka je stáliš naš tú v stároslovenskoj našoj krajini v zdášnjem vrejmeni, kak v političkom, tak i vu drúgom táli, nej dober. I na telko nej dober, ka si zdaj že zagvúšno vsi moremo premišlávati od toga, naj se kak najprvlé na stálno i dobro pót správimo.

Ka želejmo nájobprvim? Tó, naj dobro občinsko ravnanje mámo, ár brezi toga nerédnost mámo sami med sehom. Nerédnost je pa v etom vrejmeni splojno nape-lávanje na blódnost lúdstva, na protivno-ménse i vékše revolucije, štere si delavni lúdjé po nikakšem táli nigdár ne želejo.

Od dnéva do dnéva bole spametújemo, ka božno i skoro že nikše občinsko ravnanje ne mámo. Ki nas poznajo, ki znájo naš vsakdanéšnji stáliš, z vsej oni je samo eden med nami. Ali kak more opraviti eden delo te, či njemi drúgi pá na próti-

delajo, tákši, šteri nidi lúdstvo, nidi kra-jino ne poznajo.

Telko ravnitelov mámo v Soboti, v Lendavi, v Monoštri, v Szombathelyi, v Zalaegerszegi, ka njim zagvúšno ne vejmo računá, ali v kákšem stéč málom deli nišče ne vej med nami, kama pa k komi bi šó. V najvékšem táli té cejli šereg ravnitelov naši túdi ne vej eden po ednom, ka za dela má, ka more i ka ne smej včiniti.

Imé, réd, delo njuvoga stáliša pa mi proletárje ja ne poznamo i ne vejmo. Nišče nam je od vsega toga nikaj nej na znánje dáó. Samo tó edno známo, ka so našo, prvlé zjedinjeno stároslovensko kra-jino, zdaj pá nazáj na tri járaše raztálali gor, ka bi vékšo nerédnost meli med sebov, ka bi nas naj páli ležej v stáro nevolu spravili nazáj.

Šteri so tisti, ki pá vélke dobičke ščejo meti z svojov oblástjov na naše

kóže, kak Tkálec, se že vó zvej di pomali ino Ravnitelški Tanáč Revolucije de znao te, previdi skóz njuvo nakanenje, z šterim najprvejšo delo naše Tanáčnerepublike, občinsko ravnanje, ožméčati, v vsigdár vékšo nerédnost ščejo spraviti. Li nej po lagoonj, te po nóroj, nespametnoj njihovoj fórmí.

Za toga volo vsi, kak najprvlé, dobro i lahko občinsko ravnanje ino z etim naš réd ščejo meti nazáj. *Vesnic, okroglin i cejle naše krajine tanáčno ravnanje*, v šterom naj vsáki po ednom zná svojo dužnost, od štere zdaj nikaj ne vej.

Želejmo za toga volo, kak najprvlé, zjedinanje cejle stároslovenske krajine vu vármegyiskom osnovánji naše Sovjetrepublike pod vodilstvom našega rodjenika, ki je Obál Béla, koga vsi poznamo, z kem si vsi lahko gučimo. Či bi ga sploj pri nas meli pred etim, ne bi nas Tkálec v sramoto spravo z zvojnimi ništernimi pomoč-

Lóg odločenjá.

Nadaljenje.

V.

Inó nedovedóč dolpoklekne, doli si léže na zemló, z rokámi obine, z vústami kúšne svojo nájbógšo mater, štere dobróta i lúbav je žitek dála njémí, vsejm lúblénim njegovim, vsejm národom zemlé i štere dobróta i lúbav gordrží na njoj bodóče vse življenje . . .

Ali kak se tak na zemli ležéči, pa okóliobrné i gorpoglédne: nej vidi več svojega voditela, nej čistino logá, nej drevje i grmóvje v lógi; ne čúje več stvárí i ftic glás i ne vidi več nikšega logá nej: nego domá, na svojoj posteli ležéči, v ránoj júttri, za šinjek obinjeno drži i kúšuje svojo lejpo, mládo ženo, štera v svojem bejnom, jütternom oblečali, že goroblečena, tam sedi pri njem na posteli, nazáj ga obinjájóča, nazáj ga kúšúvájóča, kak njemi právi:

— Že više pét minót sedim tú pri

tebi ino te pázim, ka sladko spiš i kak se ti senja, záto, ka si se že dvakrat obrno v smeh; že si se ob trétjim šteo obrnóti, gda sam te za šinjek obinola, kak si se te prebúdo. Či mi povejš moj lúbléni! ka se ti je senjaló? —

— Od bogátcov, šteri imetki vse goraldújejo i dobróto komaj poznajo, od pobožnjákov, šteri kak prvi činijo i skažljivo se držijo i od delavni siromákov, ki se sploj trúdíjo, ali v lúbavi živéjo. Štere si zvolíš med timí trejmi, lúbléna moja?

— Te trétje! Ka mi valá bogátstvo, ka te zmišleni ov svejt, či je tvoje srcé eti nej moje? Rájši ostaniva v nájnój lúbéznosti vsigdár delavniva siromáka, kak sva do eti máó bilá.

— Pravico máš moja lúbléna! Ali z cejloma zarazmiš nájno pravico, kak ti istine mojega senja vu vsem raztolmačinf.

S. B.

Kónc.

To čüdo.

Začétek.

Ta mála cérkev na ednom brežčeci stoji. Čiste, lesene stúbe pelajo gori k njoj. Z bejlim plehom oblečena streha na tórmí se daleč vkraj leskeče i bliskeče od jütternoga sunca ober vesnice i póla. Te nisiko zidani popóski stán je med korinami i drevjom skriti, šterih vejke listnostreho razprestérajó ober njega ino samo včási pústijo eden svetli trák skóz sébe.

Odzaja za cérkvov i popóskim stanjóm edno preci velko jezero (mlaka) leži napunjeno z vodóv, v štero na ednom kraji notri i skoro na dvá kilometra dalnjem drúgom kraji potok teče vó z njega, na šterom je eden snajžen mlin postávljeni gor. Voda se od zgoraj na malo sploj gible, ovači bi do dna lehkó vidili, tak je vederna i čista ona v njem. V zimi je to jezero vkúpzmržnjeno ino vesnički dečki se veselijo tomí, ka se z sanmi tam vozijo.

V ogradi, šteri je rávnič — v sredini juniuša — v cejloj svojoj lepoti bio, hodi

niki, od šteroga je delavno ljudstvo nikaj nej znalo ino samo te zvedilo, gda je te nevalánc žé pobegnóti mogao.

Sčémo, naj vsi med nami bodóci naši tivárišjé, glávni delavci, šteri do od séga máo našega občinskoga ravnánja delo oprávlali, našo deco včili, znájo i dobro gučijo naš stároslovenski jezik, ár brezi toga svoje delo ne mrejo z rédnim i lehkim tálom opraviti.

Občinskoga ravnánja réd kak nájprvé! Kak de ete med nami ino prilíčen, dober i lehkí, tak mo v krátkom vrejmeni pomali vse meli, ka nam v našem vsakdenšnjem deli trbej, brezi etoga pa od dnéva v vsig-dár vékso nevoló, v vékše trpljenje idemo notri.

Antánt.

Antánt je po majóri Romanelli pismo predao komissári zvénskíh poslov naše držáve, Kun Beli, v šterom oznami svoje protívljenje proti vládi našoj, poleg oponášanja próti revolucionarcom. Želej, da se z revolucionarcom oprávla kak z politíčnim vlovlemci. Vodgori se je komissár močno opro proti antánti póleg notri-mejšanja znotrašnjíh poslov tanáchnerepublike. Ino má vüpanje, ka antánt takše ne bode pomágao, ki so nedužne ženske i deco njuvo na vulicaj dolstrelali. Odgovor komissára se dokončavle z rejčmi, ka i po tom bode tanáchnarepublika kaštigála neprijátele proletárov po zakonaj svojih najprejpisani.

Té prepis protívljenja od stráne antánta nam dáni je páli edno svedočánstvo politike njegove. Gda je Clemenceau v iméni versailleske mérne konferencije predao

prepis našoj tanáčnojrepublici, v šterom je antánt našo vládo gorpozvao, da se naj dokonča zamánsko prelevanje krvi, je nápravo tó zaistino v svojem hüdobnom nakanenji, da našo zmágajno vojsko na póti zmáge zadrži nazáj, ino da se prime mér njegov robski. Naša tanáchnarepublika je i včínola i privoli tó ino je vzézala premérje z republikov česko-slovaškov.

Cio antánta je pa nej premérje nidti mér, nego li obdržánje kapitalizmuša. Naša tanáchnarepublika, štera je država delajočih, je v oči antánta smet, ino drži on za svoj naj vrejdní poseó, da naj samo našo tanašnorepubliko more z lic zemlé zbrisati. Ali rdéča naša vojska je doprinesla nam na bojnski polaj sadove, za štere je nidti antánt misliti nej šteo ino vüpao. Po tom moremo mi óviditi, da tó delo antánta nej je drügo, nego meč hüdobne njegove politike, šterim sčé nás, da nas zbríše z lic zemlé, te da nazájpostávi kapitalíštva tyranskoga vlást.

Ali, gda njemi nidti tó nejšlo za rokmi je nápravo protirevolucijo peštansko, z dvojega cila; ali da pobedi protirevolucija, ali či ne pobedi se bode mejšala v iméni gordržánja réda v posle znotrašnje naše tanáchnerepublike.

Protirevolucionarci — kak nam je tó že nam poznato — so v bitki sramotno biti bili i zdaj se antánt protívi, ár smo mi pobili protirevolucionárce. Tó protívljenje je svedočánstvo tomi, da je peštanska protirevolucia delo antánta ino, da jedino na njegovo zapovíd vóvdánila.

Komissar v odgovori svojem na te prepisprotívljenja antánta ostro se je opro. Z odgovora se vídi, da je naša tanáchnarepublika privolna ua včíniti vsakši takši stopaj, šteri je na hasek širenji sociáliz-

muša na revolucijo svetsko gledóč. Nešče pa na naša tanáchnarepublika včíniti takše delo, štero bi zadržálo revolucijo svetsko. *Naturno je te zdaj, da naša tanáchnarepublika ne bode glédala, méрно revolucijo, štera sčé njo porüsiti ino z drüge stráne podignóti moč kapitalíštva te gospodstvo stároga svejta. Jeli má pravico v tom naša tanáchnarepublika? Má!* Nadale da glédamo oponášanje antánta próti nam, je zaistino smehšno ali v ednom i hüdobno. Pravimo, po példi, či bi ti dopüsto tvojemi sosídi ravnánje njegovo v tvoje posle, ne bi li za krátki čas, tebé z čista odpravo z vlásti tvoje. Tak sčé z nami delati i antánt. Či naša sovjetrepublika dopüsti mejšanje antánta v naše znotrašnje posle, te de vsaki tjeden drügo ino drügo želo, da se naj včini, na slednje pa, naturno je, ka drügo želo ne bi mel, da naj dolizahválimo. Tak, da nazájsprávi svoje miljence, dráge na vládo, ki, naj bi i nadale gülili národe nedužne.

Biti naše tanáchnerepublike je od velike cejnósti. Od njé ovisi jeli de v bodočnost ravnao delavec? Od njé stoji cíl proletarie nej-samo vogrské držáve, nego i revolucija svetska. Ognjeno mesto svejtske revolucije je naša tanáchnarepublika, i gordržiteo te revolucije je proletária cejloga svejta. Nadale, gda je naš komissár dao odgovor v iméni proletarie vogrské na prepis protívljenja je zaistno dáni v iméni proletarie svejta proti oroparstvá ino poteženja kapitalíštov svejta.

Nóvi pejnezi.

Z notrijemanjem stári pejnez se je v ednom naša vláda poskrbila, ka bode vó-dála nóve papérnate pejneze od 10 ino 20 koron. Ravnitelski tanáč je že odávna odrédo, ka poleg sükešin dróvni pejnez

entá te mládi pop pomali, med cvetécimi, dišécimi korinami. Sunčeni, tihi i vedrni je dén, ali vse eto se ne káže doli z obráza prečastitoga gospóda. Njegovo lice velko zamišlenost svedóči. Svojo belkasto, nepokrito glávo, kak trüdnó má próti prsam dolnagnjeno.

Ino trüden je túdi on, jáko trüden. Sám spozna vu sebi, ka so te tri lejta, v šteri vu vesnici božo rejč glási, skoro celó zgüblene. Svoje fare lübvav si je nej mogao spraviti. Ino itak je vsigdár več včino od svoje dužnosti ino z svojimi milostivnimi rečmi je nej samo edno dúšo rejšo z pogibelnosti ino ono na dobro pót spravo.

Dvá smrtniva neprijátela má: veškoga sodnika (rihtara), šteroga po njegovom primenki, po cóni, póleg návade za Topolákovoga Júrija zovéjo ino etoga sestro Žužko, edno hüdobno, skážljivo samico vsáki cejli dén samo klepoče ali pa bogá molí. Teva dvá hujštita fárnike próti plebánoši ino eden za drügim pošilata pisma próti njemi, k višesnjój cerkvenoj oblásti.

Skrivomá si že tak gučijo, ka ga itak na edno málo faró med bregé denejo vkraj.

*

— Hválen bodi Jezuš Kristuš, prečastiten gospód.

Eden smehljáóci glás je, šteri ga z njegove globoke zamišlenosti zbüdi. Kópara glás, najvékšega ftička vsáke šále, vsákoga špájša vu vesnici.

— Premíslávati si ja zadosta máte prečastiten gospód, ali ka se v vesnici godi, od toga nikaj ne vejte. Ste že čüli, ka je Topolákov Júri pravo? Tó je pravo: Či se ne zgodi čüdo skóz nóči, te de v trej tjédnaj šó od nás.

— Naj se spuni, kak je boža vola, právi plebánoš z globoko gorzdehnjenimi rečmi.

— Vej pa tó, sami morete k coj glédati, ka naj ne de tak. Ali ka va pa z čüdov, prečastiten gospód, guči na dale ino žmirí z svojimi čvrstimi, málimi, špájšapunimi očmi coj k tomi.

— Ki ljudstvo znori, bogá nori.

— Ej haj, vi bi me ešče svadili na

slednje. Ali brezi vsega toga, tó že tak pod rokóv sám včínim. Vi gospon plebábánoš, ste eden vučeni gospód, ali páversko glavó jáko slabo razmite. Tó mi zagvüšno lahko verjete. Nego vi pa li pri nas morete ostanóti.

— Kópar, vi nekaj sčéte, ka je nej prav.

Oster i rezen glás je bio.

— Tó je zčista moje delo. Ino zdaj te z bógom ostanite.

Kak je prišao, tak na hitroma je túdi i odišao. Té mládi pop je glavó migájóci glédao za njim.

Pridóčo nedelo je cérkev do zádnejga mesta bila napunjena. Lüdje so se narinjavali, sünjavali ino vsáki je šteo kak najbliže v cérkvi pri popi státi. Kak je on po božoj slüžbi te cérkev povrgao, ka naj v svoje stanje ide, v cejli črejday je staló ljudstvo pred crkvenimi dverami, z nepokritov glavóv ino z čüdivanjom punoga lica. To tihom so šepetali eden drügomi. Vnógi so coj k njemi bežžali, naj njemi

bode vöposlao te papérnate pejeze, ali so dosejmao samo v promet dáni papirnatih pejezi od 5 kor. po poštanskoj kasi. Z notrijemanjem papérnatih pejez od 10 ino 20 kor. je potrebno da se dajo novi papérnati pejezi od 10 i 20 kor. I tó so v promet dáni prošlom tjedni. Nova banka od 10 kor. je malo ménša od 20 kor. papernatih pejez aus.-vogrs. banke; sive fárbe ino obče remekdelo. Na levoj strani banke je edna ženska gláva v okrogli od pšeničnoga klasovja. Pod glávom podpis sledeči: *Krivotvorba té banke se bode kaštigalo po zakonaj.*

Na právoj strani je postavljen napis: *Vogrska poštanska kasa eto banko, od deset koron, na željo vsakoga premeni na drüge pejeze.* Budapest 1919. május 15. Podpisani so sledeči: Pogány, Gruber ino Duma.

Banka od 20 kor. je tüdi sive fárbe ino je malo vékša od prijašnje. Razlika je med tema dvema bankama, da na banki od 20 kor. je zvün vogrskoga napisa tüdi napis nemškom slovaškom ino rusoskom jeziki. Plan tej nóvi pejez je napravo Helbing professor.

Vödávaje tej bank bode sledilo i za kratko vremen papirnatih pejezi od 100 ino 1000 kor.

Jugoslávia.

Da buržoázia svoje gospodstvo more nadale gorobdržati, poslüži se z vsem mogočnim sredstvom. Tó nam osvetli ino potrdi oponášanje njéno v Jugosláviji. Tü se njoj je posrèčilo v prvim dnévam vojsko pelati próti našoj sovjetrepubliki. Ali kelko so sreče meli, telko i nesreče. Od tistoga ma, kak stoji vojska jugoslávie na gra-

roké küšüjejo, med njimi i Topolákova Žüžka, štera je nidti i oči nej vzéla dol z njega, kak ga je tak trmasto glédala. Te pop je pa med vsejmi drügimi ešče sám nájbole bio začüdnjeni strsjeni. Na Kópára si je mislo, ki je po nikšem táli, pa kak, tó vönábrao. Kaj tákšega je ešče do sejmáo nej doživo.

— Tó so te te vaš prečastiti gospód, píta eden páver, šteri je z bližanje vési prišao prejk, té so včínili to čüdo?

— Kak pa ka té, odgovori njemi ponositno i gizdávo Topolákov Jüri, naš plebánoš so tó doprinesli, ki so eden tákši, ka do ešče svéti ednók.

— Prejk jezera so šli, za istino?

— Ja, na sredini prejk. Okóli pó móči se zgódilo, V logárovoj hiži je edna tetézna ženska bila, štero so k smrti pripravljali. Našega plebánoša zovéjo ino da je sila bila, ne ščejo okóli jezera to dájšnje póti meti. Prekrižijo se ino notri bejo v vodó. Eta pa na ednók, kak kákše gledalo leži pod njimi ino oni z gvüsni topáji idejo prejk njé, brezi toga, ka bi oblüteo namočili.

— Je vido što?

— Kópar je vido.

Nadaljávaje.

nici, so se dosta družili naši z vojniki jugoslávskimi ino poozročilo je tó, da se začnola razširjavati miseo naša i med vojskov jugoslávie.

Vojniki té vojske, šteri so tüdi proletári, ali do zdaj ešče v slüžbi imperializmuša tyranskoga, si začno samostalno premišlavati ino obče té stup slednji kapitalizmuša se začne zdrmati. Že v ednoj držávi nemre se govoriti od vojske v taksoj formi, kak je tó bila pred bojom. Tém bole pa si nemre računati Jugoslávia nidti se naslanjati na vojsko svojo, v šteroj si vsaka kotriga njéna začne premišlavati zakaj ino za koga se more vojsküvati. Po tom nej je teško nam viditi v bodočnost! Za kratki čas se bode i tam stvorila vojska proletárska. I buržoázia nešče da vidi svojo neizbegljivo sódbino.

I da tá sódbina, bode za kratko vremen prišla svedoči nam poleg toga oponášanje srbskih vojniov, štere so šteli z Biograda v Pancsovo preseliti prek Dune. Vojniki so náimre v vodo lüčili stotnika broda ino majora pešie. Vojniki so na nadale na állomáši India v Srijevi vmorili dva njih od sprevájajočih vojniov, te so se razišli po svejti. Za toga vremena so, pa gnali tüdi 1400 vojniov nezadovolni v mesto Eszék.

K tem se je vmnogo slični zgodb dogodilo. Vidi se, ka je vojska jugoslávie na póti revolucije, nadale jugoslávia se nemre naslanjivati na nóve móči, *ár ona jedinstvenost z prijašnjega vremena* je že svojo moč zgübila.

Nezadovolnost vojske próti vládi se dnévno povékšava, te eden tao vojniov ostavla jo, drügi tao se ih pa dá na krádnjo officeri *dobroplačeni* so pa podmitlivi postanoli. Tak stoji delo v jugoslaviji z prebivalstvom. Ono se tüdi, kak vojska dnévno bonta. Rebericije so v velikim varošaj vsagdenéšnje ino nezadovolnost poleg samosilništva kapitalištva silno rasté.

Vidi se z vsega toga, da je revolucija prišla do praga Jugoslavie ino da proletarje v Jugosláviji so dozreli na samostalnost, štera bode dála smrtni vdárec góspodstvu buržoazie i tam...

Domáči i svejta glási.

Serbi so se vöpoobrli z vármegyöva Baranye.

Po gvüšni glásaj se serbi v vároši Peč ino v cejloj Baranyi pakovajo ino Föispán opsedajoče te krajine se je že odselo. Pa komaj so se serbi začnoli na vöidenje správlati, že se je organizirala bejla gárda, šteroj neide po voli goroslobdenjé delajočih ino je že prekvzela slüžbo policajsko.

Delavci i cejle opsednote krajine proletaria je v najvékšem nezadovolnosti, *ár ih je klačila, te gülila v najvékšoj meri.*

Proletari so poleg slabe plače mogli v najvékšem siromaštvi živeti, buržoázia pa v dobrotaj se je kópala. Bejla gárda je odrédila občo stellingo, ali tomi so se oprli ostro delavci. Proletária se pripravla na revolucijo próti svojim gülitelim. Tó je lejo znamenje, lahko se vidi tak v bodočnost našo ino ka da mámo delati pa se po kom ravnati.

Revolucionárska Taljánska.

V Taljanskoj se silno širi revolucionárski socializmuš. Na spravišči slüžbenikov poštanskih so poseo naše ino rusoske sovjetrepublike jednoglásno za svoje vzéli. Tó dvojo tanáchnorepubliko pozdravla spravišče. Okoli varoša Padue je krvava bitka bila i tak v krajini varoša Piacenze. Poleg drágoče so po vsedi velki nered, ino se nezadovolstvo širi v najvékšoj meri.

Nemški sociálisti za proletárdiktaturo.

Berlinski okrajinski savez nezavisne sociálističke stranke je pozvao vküp 26 spravišč v varoši ino v krajini njegovoj. Na tej spraviščaj je nazoči bilo do 50000 lüdi. Haase Hugo, voditeo nezavisnih sociálistov, je ostro kritizirao politiko ravnitelstva za dogovárjanje méra. Je pravo, ka se je v toj formi mogao šklenoti mér, zahváliti móre Nemška jedino samo toj stránki. Ešče nej je prišlo vremen, v šterom bode tá stránka smrtni vdarec dála zavritelstvu. Ali more pridti, ino že se i silno približavle, gda bode v Nemškoj ravnao čistí revolucionárski düh ino vláda. Po rejčmi Hoffmanna (voditela národa) je jedino póti oslobode za proletáριο diktatura.

Engleški sociálisti próti vládi svojoj.

Engleški delavci so vküppozvali spravišče na šterom so se protivili vládi, štera šče poslati vojsko próti Rusiji ino próti nam. Nadale so odločili na spravišči v soutportu, ka napravijo eden nóvi mednárodni savez ino bodejo pitali kommuniste rusoske jeli so pripravni se zjedimiti z njimi? Z anglie ináči dobvamo glase od novih strájkov.

Preiskávanje v posli vmorstva bivšega rusoskoga cara.

Moskovski ravnitelški sovjet je ostro preiskávanje odredo poleg vmorstva bivšega cara rusoskoga. Do zdaj je dolzadržano 165 lüdi. Té poseo vmorstva bodejo za kratko vremen na čisto správlili. Ravnitelstvo sovjeta z tem šče posvedočiti, ka so vsi glási oni, po šterimi bi ešče živo bivši cár Rusov, brezi vsake podloge.

Demobilizéranje ali razpušćanje vojske taljánske.

Taljansko ravnitelstvo je odrédilo demobilizéranje vojniov, ki so se narodili v l. 1889—1894. Prilike diplomatske pa med Taljánskov ino Nemškov neposredno po podpisani mérnoga kontraktuša se bodejo nazájpostavile.

Gotha bode tanáčnarepublika.

V varoši Gotha so predali prepis svoj socialisti nezavisne stránke pred spravišče krajinsko, v šterom naznanio želenje svoje od vöskričanja tanáčnarepublike.

Gledoč na tó, da je v spravišči krajinskoj večina sociálistov nezavisne stránke, gvíšno je, da se bode napravila tanáčnarepublika.

Ántánt.

Po glásaj páriški antánt prosi, od Nemške vödavanje 190 officerov i slúžbenikov. Med officerami je dosta takši, ki so v prijašnjem vremeni visoki staleš meli, med slúžbenikom pa je ih večina, i so za opsedanja Francuške ino Belgije slúžbovali.

Osóda protirevolucionarcov z Gornjega Szenika.

V tom posli so sledéčo osodbo prinesli:

Tüll Géza pl. je osodjen na 1 lejtno vózo ino na 1000 K štrofa ali so osodbo zaostavili. Bázsek Józsefa poleg prelomenja odrédbe točenja vina na 200 K štrofa, Sabric Lórinca rihtara na 6 mesecov zaprli ino 5000 K štrofa. Grebanák Istvána, Shaper Lajoša ino Mátyáša, Kérec Györgya na 3—3 mesečno vózo ino na 2—2 jezero K štrofa, Sabric József ino Istvána, Lázár Lórinca, Kozár Ferenca, ino Szukics Ferdinánd na 2—2 mesečno vózo ino 1—1 jezero K štrofa, Kozár Istvána poleg razširjavanja lažnih glásov na 2000 K štrofa, Lázár Józsefa pa na 2 tjedno vozo so osodili.

Z mága republikancov v Španjolskoj.

Maura, predsednik ministeriuma španjolskoga, je zjedinió vse stránke, da samo pobije moč bolševizmuša, šteri vse močnejše širi v Španjolskoj.

Z tém svojim delom je poozročó takše nezadovoljstvo, ka je vláda prisiljena bila razpústiti parlament španjolski i odrédila je nóvo zabéranje.

Zdaj se je zvedilo, kak je vdarilo vó tó nóvo zabéranje. V večino poslanikov je zadobila stránka republikánska i tak stánje Maure, predsednika ministeriuma, je postalo slabo. Sami njegovi vernicje se troštajo, ka že ne bode, dugo ka more dolzahváliti.

Delovánje socialistov na vsej stránaj je pa dnévno vse veče i veče močnejše te zajedničko i hasnovitno.

Kommunistička stránka v Zagrebi.

Stránka sociáldemokratična v Zagrebi se razdvojila. Eden tao je nje zadržao stáro imé svoje, te drúgi tao pa je stopo na stráno komunistov. Močnejša je naturno komunistička stránka postála i tak je ona prejk vzéla ravnitelstvo dosejmaošnje stránke sociáldemokrátne.

Bankerott držáve Bavarske.

• Kapitálisti se jáko vkanjüvlo v pogledi, da se naimre z nazájpostávenjom gospodstva stároga svejta bode popravilo i pobógšalo i stánje gospodárstveno. Tó nájhóle posvedóči nam pelda i sódbina držáve Bajorske.

V Bajorskoj se je posrečilo naimre dolpreti z samosilništvom diktaturo proletárov nekak.

Ali sádove té zmáge do vživali samo kapitalisti, ár gospodárstvene poslove rejšiti z orožjom rejšiti nemre.

Franendorfer minister je oznano, ka bankerott državni v Bavaskoj se približavle i je neizbežliv. Samo na priliko v stroškaj gledoč na železnicaj je 400 million márk deficita. Prebiválstvo dnévno napáda kase. Nemirovčina pa v varoši Nürnbergi je preostra.

Delavci francuški i taljanski se na občí strájk pripravljajo.

Z Versailles-a nam javla: Vse občí savez delavcov francuški z vsake vrsti je oznano vseobčí strájk. K tomi strájkí so se pridružili vsi delavci. Marinarstvo i delavci kopnin so odločili, ka tečas v delo ne stopijo, dokeč njim se njuve želje ne bodejo spunile. Oznana voditelstva delavcov, v šteroj so skupili svoje želje, se sledéčimi rejčmi dokončavla: Politika ántánta na mér gledoč, drágoča, štera li neprestanoma rásté, klačenje samoravnitelstva národov, pa i próbanje od stráne ántánta da vniči revolucijo držánj Vorgske i Rususke i da vojsko ántánt nešče domó pústiti: *vse tá dela ántánta te krivična so napravila, poozročila denéšnje nesnosno stánje, štero stanje preinačiti mogoči so samo delavci združeni mednárodno.*

Z taljanskoga vároša, Lugano nam telegrafirajo slične dogodbe: Grožanje slúžbenikov poštanskih je velko merno. Na milanskom spravišči so odločili, ka bodejo ultimátom poslali ravnitelstvi taljanskomi, v šterom naznanio, ka bodejo v cejló Taljanskoj stopili v strájk, či se njuve želje za 4 dni ne bodo spunile. Stanje ministeriuma taljanskoga je nejáko. Za krátki čas, kak novinárstvo taljansko piše, bode v Taljanskoj velko preobrnenje ino tak se je i zgodilo, ár v večih mestaj vödvarila revolucija.

Zsalosztén pogléd.

Proletárija zse stiri meszece má v rokaj vlászt. Stiri meszece dávle vó naredbe revolucionárszke szovjetrepublike v Budimpešti dobrobitnoszt delajocsega národa.

Dnes, more sze priznati, ka skoz stiri meszczov v okroglini Murszke Szobote sze te odrédbe vláde nikak ali pa szamo z tálom vöszpelale.

Dnes, po vojsküvanji próti vszim neprijátelom delajocsega szíromaskoga národa, po vojsküvanji próti odajsztva Tkálczovoga, po vojsküvanji próti militarizmu cseskim, romanskim ino cejgola

ántánta, dnes, po vojsküvanji próti domácsimplácseim prótírevolucionárcóm, právimo, **escse izdak szpi proletár, szpi delavec, szpi szíromák okrogline Murszke-Szobote v pogibelnom, apaticskom szneh ino sze ne briga za juse szvoje kak i ne zvrši duzsnoszti szvoje.**

Gde je tanács delavcov-pávrov ino vojníkov?

Gde szo osznovanja (organizacije) sztrukovna ino drústvena te partijszka?

Gde je vöszpelana odrédba od 8 vörnoga dela?

Gde je vöszpelana odrédba od pláce polodelavcov ino kelko sze njim plácsa?

Csi cslovek, csi delavec, csi szíromák z Murszke-Szobote na gornja pitanja odgovori — tó z njegovoga odgovora vidi sze zsalosztén pogléd — tuzsni kejp.

Kak je tó? Žakaj? bode pitao nekák.

Glávni zrok, nájvéksa falínga, ka szo sze odrédbe vláde naše nej vöszpelale, nemárnorszt, brezbriznoszt národa okrogline Murszke-Szobote, ino isztina je, — na zsaloszt — ka je voditelstvo bivše »Szociáldemokrátiszke Sztránke« v Murszkoj-Szoboti bilo v takših rokaj, steri ali nej szo znali ali nej szo steli, ka bi pitanja delavcov ino potrele delavcov resavali ino rejšili. Poszedki (szádovi) szo sztrasni.

V cejló okroglini nidti 1% delavcov nidti v drústvenoj (partijskoj) nidti pa sztrukovnoj organizácii. Nájhüdobnije, lazne glásze za gotov gros od prosztoga národa vzemejo. Delavci delajo ino vdábljajo placso kak i v vrejmen pred bojom pa escse i szlabejso. (Naucsnicz pri mestraj delajo 13—16 vör na dén brezi vszakše placse.)

V bivsem tanácsí delavcov, pávrov ino vojníkov szo zabrani bili taksi ludjé, sterim je pitanje delavcov kniga z 7 pecsátov, jus, pravicza pa szíromákov — lasztiven njuv zsep.

V cejzom meszti escse pred pár dnevmi nej je bilo nidti edne rdécse zasztave. Žsalosztén — zaisztino zsalosztén pogléd je tó.

Pred, po prilíki, ednom meszczí je poszlála »Szociálistiszko — Kommunisztiszka sztránka, partija delavcov z Budimpešta, nekolko siritelov, agitátorov Jugoszlovenszke, kommunisztiszke truppe v Budimpešti, da vöszpelajo v okroglini Murszke-Szobota rászširbo, (agitáczió) ino osznovanje (organizaczió).

Po močnom ino tvrdokornim deli szo osznovali v Murszkoj-Szoboti podruzszniczo (filiálo) (*Szociálistiszko-Kommunisztiszke Vorgszke delavcov partije*). Njim mámo zahváliti i nadale, da je osznovanje: *„Mládih kommunisztiszkih delavcov“* kak i organizaczió: *»Pomocsnikov trgovszkih,«* te delajo na osznovonji polodelavcov, szlúžbenikov i. t. d.

Njivo delo doprneszlo i v naso málo Murszko Szoboti i rdécso zasztavo na *»Tajnistvo partije«* (*Párttitkarság*), štera vszakšemí more kazati, da sze i v Murszkoj Szoboto proletári jeszto, da i tú delavec sesé biti *ko'riga* ino bode braníteo, i *noszíteo zasztave III.-e mednárodnoszti* (Internacionale.)

Bratje! Sztopite v organizaczió!!!

Náj zshivé diktatura proletárov!!!

Szamoborszky.